

## ● Dalarnas natur

## Rödlistan behövs så

**B**ehövs verkligen en rödlista? Vi har ju ett hållbart skogsbruk, ett jordbruk som till stor del är ekologiskt och en jakt där bara arter som är livskraftiga jagas. Eller? I den bästa av världar skulle vi inte behöva en rödlista. Inte heller naturreservat, nyckelbiotoper, fridlysningsar, Natura 2000- eller biosfärområden. Men nu lever vi inte i den bästa av världar, eller det gör vi ju. För det är ju den enda vi har...

Just därför behövs en rödlista. Ett system där det objektivt görs en bedömning om arter minskar och med vilken hastighet. Den svenska rödlistan listar de arter som riskerar att dö ut i Sverige. Ofta beror det på att de minskar snabbt i antal. Men det är värt att påpeka att om en art minskar och sedan behåller den låga nivån oförändrad så plockas den bort från rödlistan såvida inte populationen är mycket liten eller uppsplittrad.

**I dag beror det** i första hand inte på legal jakt som djur blir sällsynta, utan ofta är det förändringar i livsmiljön. Det kan till exempel vara monokulturer i skogs- eller jordbruksmark, igenväxning, ökad näringsbelastning och upphörd hävd (brukande). Även om jakt faktiskt bedrivs på flera djur som finns i rödlistan. Konstigt nog.

Det gäller ju till exempel för flera av våra stora rovdjur. Varg, björn och lo har det bedrivits licensjakt på till och från de senaste åren. Även om både varg och lo har balanserat på minimigränsen för hur många djur det bör finnas för att arten ska ha en långsiktig överlevnad. Gynnsam bevarandestatus, GY-BS, kallas det för. Det kan tyckas vara ologiskt att tillåta jakt på djur som är på en lista över hotade arter. Men arter i rödlistan har ingen juridisk status som till exempel fridlysta arter har.

**Vargen har ökat** i antal enligt den senaste rapporten och direkt kommer kraven på nationell licensjakt. Trots att den precis fått nosen över vattenytan. Tittar man i Dalarna så finns bara två revir helt inom länet, plus ett antal i gränstrakterna till andra län. Den teoretiska uträkningen säger att vi har ca 65 vargar i Dalarna. Det är en ökning



Igelkotten har minskat i antal. Det är oklart varför.

sedan förra året men är ändå mindre än de 85 som finns som förvaltningsmål.

Största problemet för vargen är dock inte den legala jakten, utan den bevisligen omfattande kriminella jakten. Den måste få ett slut! Även de andra rovdjuren är hårt drabbade av detta.

**För lodjur visade** inventeringen att det fanns lite fler lon än (det väldigt lågt satta) förvaltningsmålet på 7,5-12 föryngringar, och då får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt till länsstyrelsen.



**Största problemet för vargen är dock inte den legala jakten, utan den bevisligen omfattande kriminella jakten. Den måste få ett slut! Även de andra rovdjuren är hårt drabbade av detta.**

Men måste de göra det? Ser man historiskt så var det 34 föryngringar av lo i Dalarna år 2006. Hur stora problem var det med alla dessa lodjur då?

Björnen är det mest talrika bland de stora rovdjuren, ändå är den rödlistad. Här i Dalarna finns ganska gott om björn, även om få av oss någonsin får syn på dem. De lever sitt liv ute i skogen utan att göra så mycket väsen av sig. Tänk att vi har så stora och fascinerande djur i vår natur! Ändå bedrivs licensjakt på dem.

Det fjärde stora rovdju-

ret, järven, har glädjande spridit sig och ökat i skogslandet de sista åren, men från låga nivåer. De har nog kommit för att stanna i skogarna. Det är kanske bra då järven kan ställa till det för rennäringsen i de norra fjällområdena. Fler järvar i skogslandet och färre i renskötselområdena kanske gör att konflikterna blir färre?

**När det gäller** legal jakt på de stora rovdjuren borde den baseras på vilken skada de gör och vilken olägenhet de skapar. Inte bara jaga dem så fort de kommit



## CHEFREDAKTÖR

Göran Greider  
goran.greider@daldadem.se  
Tel 023-475 86



## LEDARSKRIBENT

Robert Sundberg  
robert.sundberg@daldadem.se  
Tel 023-475 93

## DALA-DEMOKRATEN

SOCIALDEMOKRATISK  
MORGONTIDNING  
GRUNDAD 1917.

## ● CHEFREDAKTÖR

Göran Greider  
goran.greider@daldadem.se

## ● ANSVARIG UTGIVARE

Peter Carlsson  
peter.carlsson@daldadem.se

## ● STF UTGIVARE

Christian Larsen  
christian.larsen@daldadem.se

## ● KONTAKT

Växel: 010-709 70 00  
Måndag-fredag kl 8.00-17.00  
Postadress: Dala-Demokraten,  
Box 825, 791 29 Falun  
Besöksadress: Zettergrens väg 7-9,  
Falun (på Ingvarvet)

## ● WEBBPLATS

www.daldademokraten.se

## ● CENTRALREDAKTIONEN

Tel: 023-475 75  
E-post: red@daldadem.se

## ● ANNONSERING

Tel: 010-709 70 00

## ● TF FÖRETAGSMARKNADSCHEF

Joakim Gustavsson  
joakim.gustavsson@mittmedia.se

## ● FÖRETAGSANNONS

Tel: 023-475 00  
E-post: annonsera@mittmedia.se

## ● KUNDSERVICE

Tel: 010-709 79 00  
Mån-tor 8-17, fre 8-16  
daldademokraten.se/kundservice

## ● PRENUMERATION

Prenumerationspriser 2020

Gäller vid tillsvidareprenumeration

Komplett: Papperstidning, e-tidning  
och allt digitalt innehåll 349 kr/mån.

Helg: Papperstidning fre-lör, e-tidning  
och allt digitalt innehåll 262 kr/mån.

Plus Premium: E-tidning och allt  
digitalt innehåll 199 kr/mån.

Företag Komplett: Papperstidning,  
e-tidning och allt digitalt innehåll  
524 kr/mån.

Företag Digital: E-tidning och allt  
digitalt innehåll 299 kr/mån.

För mer information gå in på  
kund.mittmedia.se/paket/dd

## ● PUBLICERINGSINFORMATION

För insätt, ej beställt, material  
ansvaras inte. Allt material lagras  
digitalt, publiceras och tillhandahålls  
i digitala medier liksom  
i tidningens arkiv. Den som sänder  
material till tidningen anses medge  
samt digital lagring och publicering  
samt sådant tillhandahållande.

## Utebliven tidning

Anmäl på daldademokraten.se/  
kundservice

Eller ring 023-79 49 00

TelTid: mån-tor 8-17, fre 8-16

Läs e-tidningen på  
daldademokraten.se



# vi förstår hur läget ser ut



FOTO: MARIE LÄNNBRINK



Det finns ganska så gott om björn i Dalarna. Även om vi sällan ser dem.

FOTO: SCAMPX



Släck utebelysningen. Det är bra för fladdermössen.

FOTO: MATTIAS HANSSON

## Artikelserie om Dalarnas natur

I en rad artiklar kommer aktiva i olika föreningar att skriva om tillståndet för den biologiska mångfalden i Dalarna. En gång i veckan, på tisdagar, kommer deras artiklar att publiceras. Denna och kommande texter har tagits fram i samverkan mellan ordförandena i de ideella föreningarna.

Rödlistan är nationell och därför påverkar inte alltid lokala eller regionala förhållanden.

**För grod- och kräldjur** har förhållanden i många fall blivit lite bättre och i södra Sverige har flera groddjur ökat efter olika åtgärder. Groddjuren kan hotas av en svampsjukdom, men hittills inget problem här. I Dalarna är det sandödlan som har det tuft. Dess livsmiljö växer igen, minskat bete är en anledning. Alla grod- och kräldjur är fridlysta, även huggorm, och kanske har det varit positivt för dessa arter?

**Vi har fortfarande** en stor möjlighet att åtgärda de problem som många arter har. Det är främst i skogs- och jordbrukslandskapet som förändringar behöver ske. Även i våra vatten, både vattendrag och sjöar behöver vi förbättra vattenkvaliteten och möjligheten för arter att vandra upp och ner i vattensystemen. Samt, inte minst, begränsa klimatförändringarna!

## Mattias Ahlstedt

Ordförande Naturskyddsföreningen Dalarna

Detta är den femte och avslutande artikeln i serien. Den första, av Stig-Åke Svensson - "Fler hotade fåglar i Dalarna" - gick den 16 juni, den andra, av Urban Gunnarsson - "Dalaväxterna som snart är borta!" - publicerades den 23 juni, den tredje, av Anders Janols - "Ingen kommer undan svamparna" - var i tidningen den 20 juni, den fjärde, av Lars-Owe Wikars - "Insekter försvinner innan vi ens känner till dem" - infördes den 7 juli. Serien inleddes också med en ledare av Göran Greider: "Även Dalarnas fåglar, djur och växter måste komma till tals!"

Antal vargar har ökat i antal, enligt senaste rapporten. I Dalarna finns bara två revir helt inom länet.

över minimi- eller förvaltningsmålet. Skyddsjakten har ett syfte som kan vara bra. Enskilda djur som gör avsevärd skada på husdjur eller egendom kan det beviljas skydds jakt på efter provning.

**Två till synes** vanliga arter har tillkommit på rödlistan över däggdjur - igelkott och skogshare. För igelkotten är anledningen till minskningen oklar, men för skogsharen är det konkurrens från fältharen och klimatförändringarna som är anledningen. Dessutom har tre arter av fladder-

möss tillkommit. Fladdermössen är beroende av insekter som föda, men påverkas också av landskapsförändringar och ljusförändringar, det vill säga den belysning som vi har längs gator, på gårdar och i städer, så för fladdermössens bästa, släck utebelysningen! För uttern går det lite bättre och den har ökat, men är fortfarande kvar på rödlistan som nära hotad.

**Kanske har uttern** påverkats positivt av att fler mindre vattendrag återställs efter att haft vandringshinder i form av dammar och

”**Ålen och asp, som båda finns i Dalarna, är fiskar som påverkats mycket av just vandringshinder, ålen är klassad som CR (akut hotad). Den har varit vanlig i Dalarna längre tillbaka. I sjön Råmen, sydväst om Borlänge, fångades till exempel ål på 40-talet, men hur länge fanns den kvar där och i andra sjöar i Dalarna?**

kraftverk under lång tid. Ålen och asp, som båda finns i Dalarna, är fiskar som påverkats mycket av just vandringshinder, ålen är klassad som CR (akut hotad). Den har varit vanlig i Dalarna längre tillbaka. I sjön Råmen, sydväst om Borlänge, fångades till exempel ål på 40-talet, men hur länge fanns den kvar där och i andra sjöar i Dalarna?

Andra fiskar som har det svårt är lake och bergsimpa. Vad som inte är med i rödlistan är alla lokala underarter av till exempel sik som har det tuft - Bliktan (siklöja) i Siljan är ett exempel.

